

Številka: 622-3/2013-1
Datum: 5. 2. 2013

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet

ZADEVA: Predlog za obravnavo na seji Mestnega sveta
Mestne občine Ljubljana

PRIPRAVIL: Mestna uprava Mestne občine Ljubljana,
Oddelek za kulturo

NASLOV: Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča na
Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu
za kulturni spomenik lokalnega pomena

POROČEVALCA: dr. Uroš Grilc, sekretar - vodja Oddelka za kulturo
Miljana Smrdel, višja svetovalka na Oddelku za kulturo

**PRISTOJNO
DELOVNO TELO:** Odbor za kulturo in raziskovalno dejavnost

PREDLOG SKLEPA:
Mestni svet Mestne občine Ljubljana sprejme osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega
najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega
pomena.

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

Priloga:
- osnutek odloka z obrazložitvijo

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – odl. US in 90/12) ter 27. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12) je Mestni svet Mestne občine Ljubljana na ..... seji ..... sprejel

ODLOK
o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu
za kulturni spomenik lokalnega pomena

1. člen

Za kulturni spomenik lokalnega pomena se razglasi enota dediščine Ljubljana - Arheološko najdišče Vodnikov trg (EŠD 29702) (v nadaljnjem besedilu: spomenik).

Spomenik obsega parcele številka 153/36 in 153/44, obe katastrska občina 1728 – Ljubljana mesto, in parcele številka: 240/4, 240/10 in 240/14, vse katastrska občina 1727 - Poljansko predmestje.

2. člen

Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik lokalnega pomena: arheološko najdišče kot celota je pomemben vir za razumevanje zgodovine Ljubljane in dokaz povezanosti preteklih obdobij s sedanjo kulturo in prostorom, kot arheološko najdišče pa ima velik potencial za nazorno predstavitev zgodovine poselitve in razvoja Ljubljane kot glavnega mesta Slovenije.

Varovane sestavine spomenika so arheološke ostaline na Vodnikovem trgu, delu Krekovega in Ciril-Metodovega trga. To so sledovi človekovega delovanja pod današnjo hodno površino, ki so starejši od 100 let.

3. člen

Za spomenik velja varstveni režim, ki določa:

- podreditev vseh posegov varovanju vrednot in sestavin iz prejšnjega člena tega odloka in njihovi prezentaciji;
- posegi in dejavnosti v prostoru so dopustni, vendar se lahko načrtujejo in izvajajo, če se na podlagi nedestruktivnih in nizko destruktivnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče možno sprostiti za gradnjo oziroma prezentacijo.

4. člen

Za vse posege v spomenik je potrebno predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana (v nadaljnjem besedilu: zavod).

5. člen

Spomenik se v zemljiški knjigi zaznamuje kot zaznamba nepremičnega spomenika arheološkega in zgodovinskega pomena.

6. člen

Meja spomenika je vrisana na temeljnem katastrskem načrtu v merilu 1:1000 in topografskem načrtu v merilu 1:5000. Izvirnika načrtov, ki sta sestavna dela tega odloka, hranita zavod in Mestna občina Ljubljana.

7. člen

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni list RS, št. 46/90) v delu, ki se nanaša na spomenik iz 1. člena tega odloka.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka: 622-3/2013-
Ljubljana,

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Janković

OBRAZLOŽITEV

Pravni temelj za sprejem akta

Pravni temelj za sprejem akta sta 13. člen *Zakona o varstvu kulturne dediščine* (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11, 30/11 – odl. US in 90/12; v nadaljnjem besedilu: zakon), ki določa vsebino akta o razglasitvi, ter 27. člen *Statuta Mestne občine Ljubljana* (Uradni list RS, št. 66/07 – uradno prečiščeno besedilo in 15/12), ki določa, da je sprejemanje statuta, odlokov in drugih aktov Mestne občine Ljubljana pristojnost Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Razlogi in cilji

Zaradi novih spoznanj o zgodovinskem in arheološkem pomenu območja Vodnikovega, Ciril-Methodovega in Krekovega trga je Odlok o razglasitvi arheološkega kompleksa v ljubljanskih občinah za kulturni in zgodovinski spomenik (Uradni list RS, št. 46/90) v delu, ki obravnava to območje, pomanjkljiv. Arheološko najdišče Vodnikov trg (EŠD 29702) ima začasno, za obdobje 12 mesecev od 24. 3. 2012 do 24. 3. 2013 (Odlok o začasni razglasitvi Arheološkega najdišča Vodnikov trg za kulturni spomenik državnega pomena, Uradni list RS, št. 22/12) status kulturnega spomenika državnega pomena. Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Ljubljana je predlog za razglasitev arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Methodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena pripravil na osnovi arheoloških preiskav v zadnjih letih in novih spoznanj.

Cilj sprejetja akta je zaščita arheološkega najdišča v prostoru in sodobna prezentacija arheoloških ostalin v okviru bodoče Parkirne hiše Tržnica. V letu 2012 je prezentacija Arheoloških parkov Emone, katere ključni del je prezentacija na Kongresnem trgu, prejela zelo odmevno evropsko nagrado Gubbio. Glede na izkušnje projekta gradnje garažne hiše pod Kongresnim trgom in prezentacije tam odkrite arheološke dediščine, bodo te izkušnje prenešene tudi v projekt garažne hiše pod Tržnico. Slednji ponuja izvrstne možnosti za atraktivno prezentacijo kulturne dediščine Ljubljane in oblikovanje novega kvalitetnega javnega prostora.

Ocena stanja

Vse dosedanje arheološke raziskave potrjujejo obstoj arhitekturnih ostalin, ki definirajo urbanistično konstanto – cerkveni predel srednjeveškega jedra: frančiškanski samostan (prva omemba 1269), samostanska cerkev, posvečena Mariji Vnebovzeti, in dve podzemni kripti frančiškanske cerkve iz obdobja 17. oz. 18. stol. ter obrambni sistem ob severnih mestnih vratih. Obrambni sistem z barbakanom, vzpostavljen v začetku 13. stoletja, je ena od najopaznejših sledi renesanse v mestu Ljubljana. Razvoj urbanega tkiva je tako v tem mestnem predelu povsem primerljiv s sočasnimi evropskimi mesti in ustvarja urbanistično celoto, ki je pomembna z vidika razvoja vsebinske izrabe tega dela srednjeveškega mesta. Kompleksnost cerkvenega mestnega predela oz. stopnja realizacije srednjeveške zamisli mesta namreč priča o ambicijah, ki ustvarijo prehod od lokalno pomembnega naselja v središče Kranjske.

Poglavitne rešitve

Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Methodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena je pripravljen v skladu drugim odstavkom 13. člen zakona, ki določa, da mora akt o razglasitvi obsegati:

- identifikacijo spomenika, vključno z določitvijo meje spomenika tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik,
- varstveni režim spomenika,
- vplivno območje, kadar je to zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti spomenika potrebno, vključno z določitvijo meje vplivnega območja tako natančno, da so meje določljive v naravi in zemljiškem katastru,
- varstveni režim v vplivnem območju,
- morebitno obveznost javne dostopnosti spomenika in
- zahteve glede upravljanja ter morebitno obveznost sprejema načrta upravljanja.

Te določbe zakona so upoštevane v 1., 2. in 3. členu osnutka odloka.

V 4. členu je določeno, da je potrebno za vse posege v spomenik predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

V skladu z 2. odstavkom 28. člena zakona kulturnovarstveno soglasje ni potrebno za:

- vzdrževalna dela, ki ne posegajo v varovane vrednote in služijo ohranitvi spomenika. Taka dela je treba priglasiti zavodu vsaj mesec dni pred predvidenim pričetkom vzdrževalnih del. Če zavod v 20 dneh priglasitve ne zavrne, se šteje, da so vzdrževalna dela dovoljena;
- nujne posege na spomeniku ali dediščini, če so posegi neizogibno in nemudoma potrebni za odvrnitev nepredvidljive nevarnosti uničenja ali poškodbe spomenika ali dediščine ali za odvrnitev nevarnosti za ljudi in premoženje. O nujnem posegu je treba takoj po njegovi izvedbi obvestiti zavod in zaprositi za naknadno kulturnovarstveno soglasje;
- izvedbo raziskav, ki jih opravlja zavod ali ki se opravljajo po naročilu zavoda;
- kadar je bilo za poseg že izdano oziroma je predvidena izdaja okoljevarstvenega soglasja na podlagi predpisov o varstvu okolja.

V 5. členu je določeno, da se spomenik zaznamuje v zemljiški knjigi. Vpis v zemljiško knjigo se opravi po uradni dolžnosti.

Grafično ali kartografsko gradivo

Meja spomenika je vrisana na temeljnem katastrskem načrtu v merilu 1:1000 in topografskem načrtu v merilu 1:5000. Izvirnika načrtov, ki sta sestavna dela tega odloka, hranita Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Ljubljana in Mestna občina Ljubljana.

Ocena finančnih in drugih posledic sprejema akta

Sprejetje predlaganega akta ne predstavlja dodatnih finančnih posledic za Mestno občino Ljubljana, ker ima območje že od leta 1990 status kulturnega spomenika lokalnega pomena.

Ljubljana, januar 2013

Pripravila:

Miljana Smrdel

višja svetovalka I

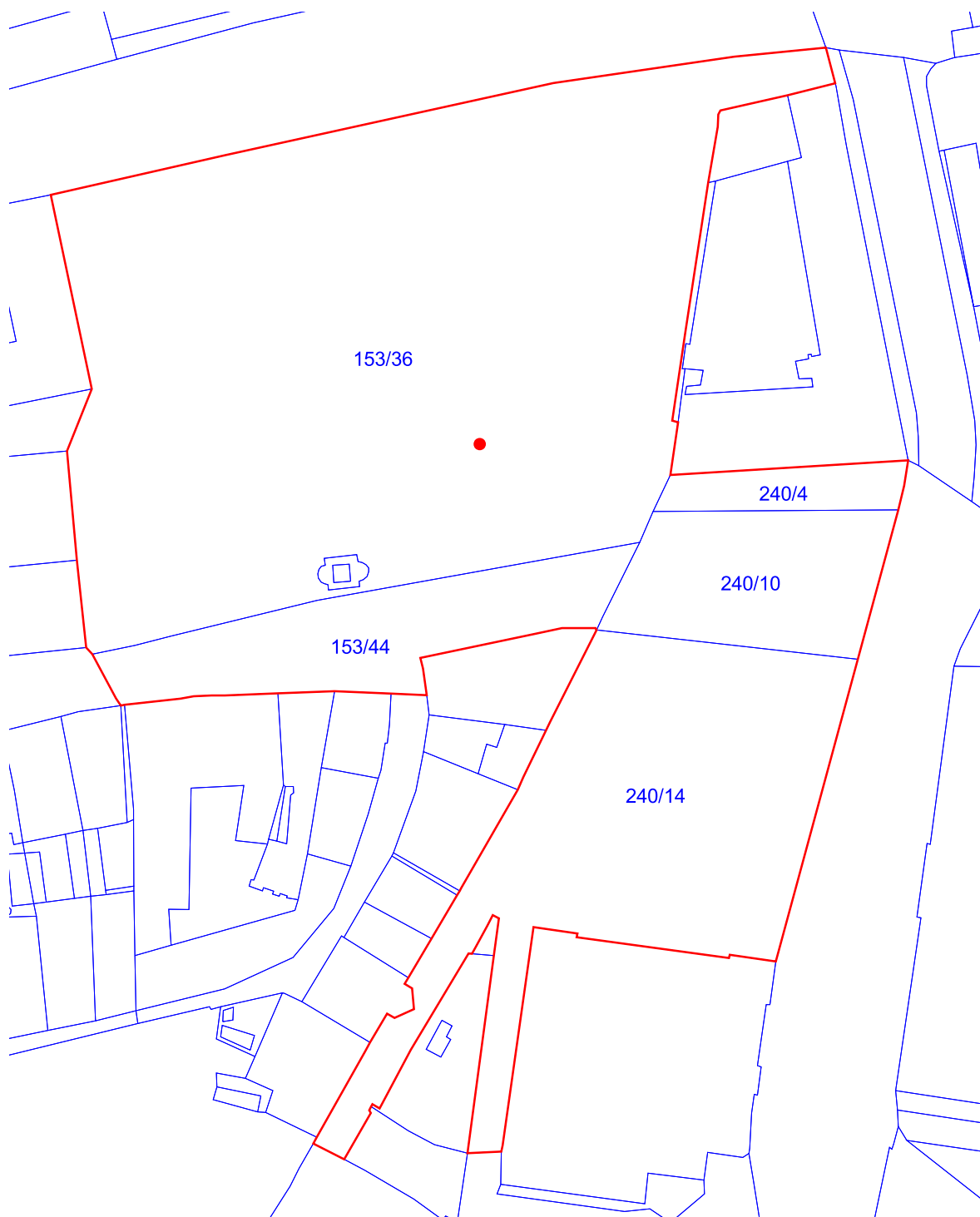
miljana.smrdel@ljubljana.si, 01 306 48 43

dr. Uroš Grilc

vodja oddelka

Datum izrisa : 25.01.2013

K.O. LJUBLJANA MESTO
K.O. POLJANSKO PREDMESTJE

EŠD 29702

 meja kulturnega spomenika

Vir podatkov:

- Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena

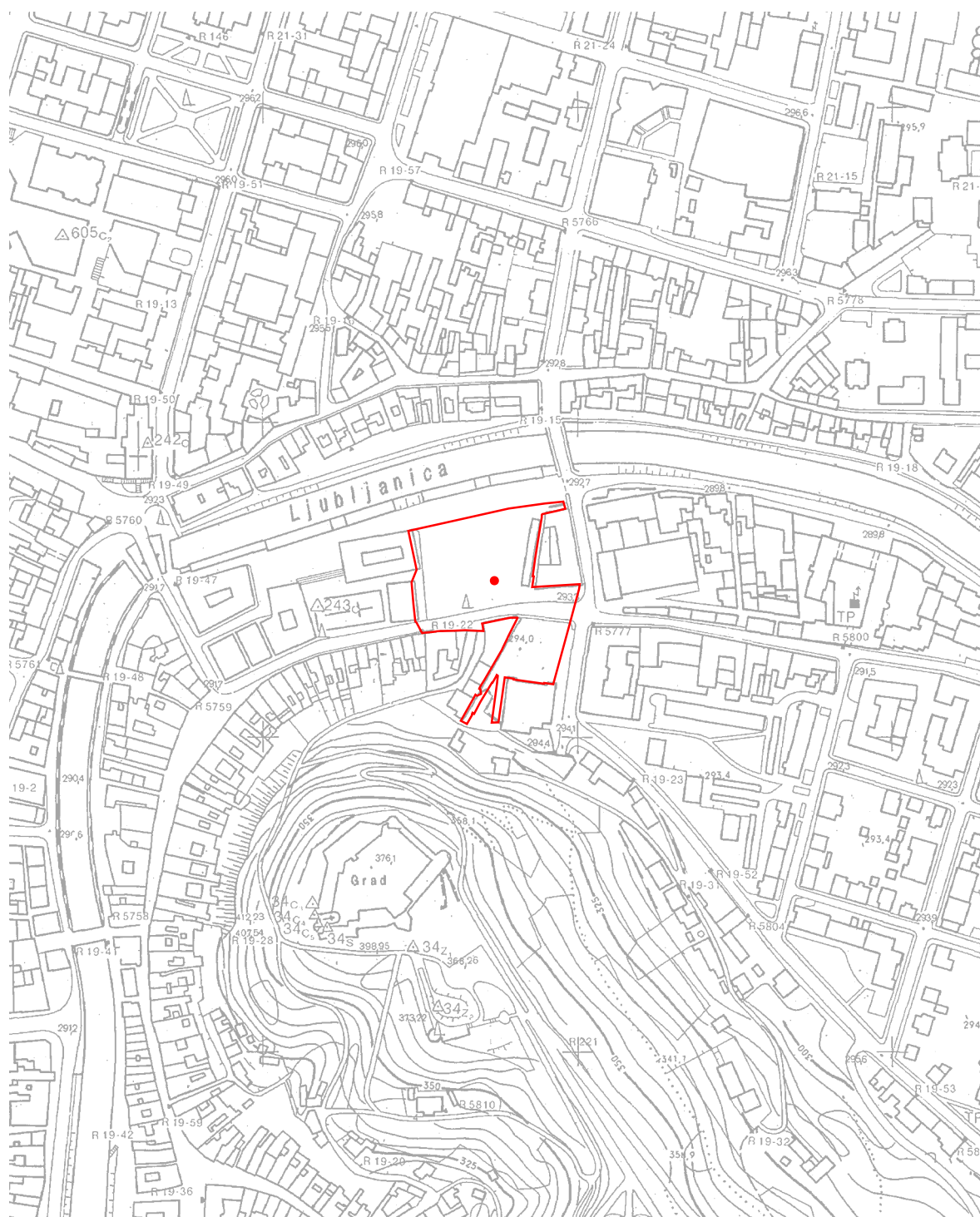
Vir za kartografsko osnovo:

- Digitalni katastrski načrt, Geodetska uprava Republike Slovenije

Merilo: 1:1000

Datum izrisa : 25.01.2013

EŠD 29702

 meja kulturnega spomenika

TTN5 LJUBLJANA-S 44

Vir podatkov:

- Osnutek Odloka o razglasitvi arheološkega najdišča na Vodnikovem, Ciril-Metodovem in Krekovem trgu za kulturni spomenik lokalnega pomena

Vir za kartografsko osnovo:

- Temeljni topografski načrti 1:5000, 1: 10 000, Geodetska uprava Republike Slovenije

Merilo: 1:5000